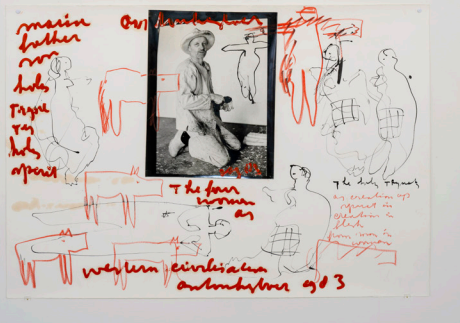
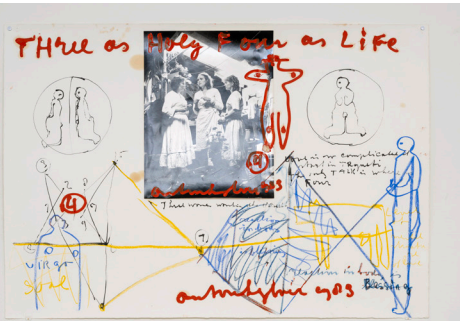


Verlenging tentoonstelling Anton Heyboer en schenking Nu te zien t/m 24.10.2024



Anton Heyboer, schenking
fotocollages, foto: Eddy
Wenting

Portret Anton Heyboer, 1973,
foto: Lotti Heyboer

Tentoonstellingsfoto Eddy
Wenting

Vanwege de grote belangstelling is de tentoonstelling *Anton Heyboer – Levenskunstenaar* in Museum JAN verlengd t/m 24 november. Het is dit jaar 100 jaar geleden dat de veelzijdige kunstenaar Anton Heyboer (1924-2005) werd geboren. De graficus, schilder en tekenaar werd een levende legende door zijn excentrieke levensstijl met vijf vrouwen. Museum JAN viert dit met een eerbetoon met onder andere niet eerder getoonde fotocollages waarin het leven van Heyboer met zijn vrouwen centraal staat.

Schenking

Museum JAN is verheugd dat Lotti en Joke Heyboer de unieke fotocollages, te zien in de tentoonstelling, schenken aan het museum. Directeur Marieke Uildriks “deze 12 collages vormen een bijzondere aanvulling op de werken van Heyboer die zich reeds in onze collectie bevinden, waaronder een twintigtal kleiplastieken, enkele etsen en een groot schilderij *De Drie-eenheid*. Ze getuigen van de warme band tussen ons museum en de kunstenaar en zijn vrouwen.”

Anton Heyboer

Heyboer werd in 1924 geboren in Sabang (Nederlands-Indië) maar groeide grotendeels op in Nederland. Hij volgde een opleiding tot werktuigbouwkundige en werd tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter gedwongen te werken in een *Durchgangslager* in Berlijn, waaruit hij wist te ontsnappen. In 1951 werd hij vanwege zijn oorlogstrauma tijdelijk opgenomen in de psychiatrische inrichting in Santpoort. Daar ontdekte hij de helende werking van kunst.

In de jaren vijftig en zestig maakte hij zijn eerste succesvolle werken: grote vellen sobere grafiek en gouaches. Later tekende hij met luciferstokjes en ging hij ook schilderen en maakte sculpturen.

In het Noord-Hollandse Den IJp woonde hij sinds 1961 samen met zijn vrouw Maria en uiteindelijk met vijf vrouwen die hij zijn 'bruiden' noemde: Lotti, Marike, Joke en Petra. 'Met één vrouw leven', zei Heyboer in 1974, 'dat is geen kunst. Dat is een normaalheid, dat hoort bij burgerlijkheid.[...] Ik heb gezocht naar een vorm, waarin het leven kunst wordt, waarin het vol spanningen komt en waar het moeilijk wordt'. Met zijn vrouwen wilde hij loskomen van de maatschappij, zich bevrijden van 'hoe het hoort' volgens je opvoeding en achtergrond.

Een kijkje in het leven

In Den IJp bouwde hij aan een indrukwekkend oeuvre van enkele tienduizenden kunstwerken. Zijn bruiden zorgden voor de verkoop van zijn werk en fotografeerden hun leven in Den IJp, onder toezicht van Heyboer. Een enkele keer fotografeerde hij zelf. Deze foto's verwerkte hij in collages. Die bieden een inkijkje in hun bijzondere leven. Op het moerassige landje woonden zij in met sloophout verbouwde schuren zonder ramen – 'ik zoek het zwart om te zien hoe licht de dingen zijn' – en daarin ingebouwde autowrakken. Het huis was organisch meegroeid met hun leven, dat ze bovendien deelden met tientallen honden, poezen, geiten, kippen en marmotten. Alles werd gebouwd met materiaal dat geleefd had en ze droegen ook allemaal tweedehands kleding of werkkleding.

Heyboer werd wereldberoemd en zijn werk verkocht goed – maar die roem stond zijn vrijheid in de weg. Hij schilderde zijn werken over om weer vrij te zijn. Hij wilde niets bezitten dat afgunst zou kunnen oproepen. 'Mijn leven is kunst en ik maak geen kunst'. Hij overleed in 2005 in Den IJp. Museum JAN (opgericht in 1991) had een bijzondere band met Heyboer; het organiseerde meerdere tentoonstellingen in nauwe samenwerking met de kunstenaar en ook na zijn dood met zijn vrouwen (in 2004, 2008 en 2009). Heyboer schonk een 18-tal kleiplastieken aan het museum, dat tevens het monumentale schilderij De drie-eenheid bezit.

Tijdens de opening van de tentoonstelling verscheen de publicatie *Anton Heyboer. Het grafisch werk 1950-1965* door Leo Duppen. De auteur is een cultuursocioloog die zich sinds 1996 verdiept in het werk van Anton Heyboer. Het boek is verkrijgbaar in de museumwinkel.